

§ 355

Lausuntopyyntö viranomaisten ja julkista tehtävää hoitavien kokemuksista liittyen julkisuuslain toimivuuteen ja julkisuusperiaatteen toteuttamiseen

PRIDno-2021-1895

Valmistelija / lisätiedot:
Leena Tuominen
leena.tuominen@pori.fi
kaupunginlakimies

Liitteet

1 Talous- ja hallintoyksikön lausunto

Oikeusministeriö on asettanut työryhmän valmistelemaan julkisuuslain ajantasaistamista. Työryhmän toimikausi kestää 30.6.2023 asti.

Työryhmän on toimeksiannon mukaan kiinnitettävä julkisuusperiaatteen asianmukaisen toteutumisen ja toteuttamisen ongelmakohtien ja niihin vaikuttavien toimien arvioinnissa huomiota ennen kaikkea voimassa olevaan julkisuus sääntelyyn liittyviin käytännön soveltamisen haasteisiin, yhteiskunnan ja viranomaisten toiminnan muutoksiin, esim. digitalisaatioon, lain ymmärrettävyyteen sekä oikeusturvan ja seuraamusten merkitykseen julkisuusperiaatteen toteutumisessa. Työryhmän tulee myös selvittää mahdollisuudet selkeyttää viranomaisten asiakirjojen julkisuuden ja henkilötietojen välisen suojan välistä suhdetta, jonka osana tulee tarkastella myös salassapitosäännösten muotoilusta ja sääntelyn rakenteesta seuraavia epäkohtia ja tulkintaepäselvyyksiä.

Lausuntopyyntönsä tarkoituksena on kartoittaa viranomaisten kokemuksia voimassa olevan lain soveltamiseen liittyvistä keskeisistä haasteista ja lainsäädännön kehittämistarpeista.

Konsernipalveluiden talous- ja hallintoyksikkö on antanut lausunnon.

Ehdotus

Esittelijä: Aino-Maija Luukkonen

Kaupunginhallitus päättää antaa oikeusministeriölle seuraavan lausunnon:

Porin kaupunki toteuttaa julkisuusperiaatetta eli hallinnon avoimuutta parhaansa mukaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Porin kaupungin valtuustoryhmät ovat vuonna 2017 allekirjoittamassaan Pori-sopimuksessa korostaneet tavoitteenaan päätöksenteon sekä tiedon saatavuuden avoimuutta, selkeyttä ja läpinäkyvyyttä, joita lisätään soveltamalla vaikutusten ennakoarviointia osana päätöksentekoa.

Keskeiset haasteet julkisuusperiaatteen noudattamiselle liittyvät tietojärjestelmiin, jotka ovat jääneet jälkeen digitalisaation ja säädösympäristön muutosten nopeudesta. Toimintatavat ja toimintaympäristö ovat muuttuneet ja muuttuvat koko ajan. Asiakirjat ovat rakenteisia, tietomassat suuria ja usein jäsentymättömiä. Tämäkin aiheuttaa paperiasiakirjan aikakaudella voimaantulleen lain tulkinta- ja soveltamisvaikeuksia. EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen voimaantulon jälkeen julkisuuslain ja henkilötietojen suojan säännösten yhteensovittaminen on muuttunut vaikeaselkoiseksi. Tietosuoja-asetuksen ja julkisuuslain välille on jäänyt ristiriitoja,

joiden tulkinnassa viranomainen on jäänyt ilman tukea. Julkisuuslain säännöksissä on tulkinnanvaraisuuksia esim. liikesalaisuuden tai viranomaisen asiakirjan määritelmien osalta.

Henkilötietojen suoja ja julkisuusperiaate ovat molemmat perustuslain mukaisia, keskenään tasa-arvoisia oikeusperusteita, mutta niiden sääntely ei ole tasapainossa. Salassa pidettävien asioiden (muidenkin kuin henkilötietojen) paljastaminen on varsin raskaasti sanktioitu (RL 40 luku) ja mahdollisesti altistaa viranhaltijan ja viranomaisen työnantajana myös vahingonkorvausvelvollisuudelle, pahimmassa tapauksessa palvelussuhteen päättymiselle. Lainsäädäntöön jääneet ristiriidat ja sääntelyn epätasapaino luovat tilanteen, jossa tulkinta-apua on haettava hallinto-oikeudelta.

Sähköinen toimintaympäristö mahdollistaa tiedon tehokkaamman jakamisen ja tehokkaamman osallistamisen, mutta vaikeuttaa julkisuuslain säännösten noudattamista. Tietopyynnöt eivät enää kohdistu niinkään yksittäisiin asiakirjoihin vaan laajoihin asiakokonaisuuksiin, joihin vastaaminen voi vaatia kymmeniä työtunteja, joihin kaupungilla ei ole aina riittäviä resursseja.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tiedoksi

Oikeusministeriö /lausuntopalvelu.fi / 11.5.2021

Päätös on julkisilta osin nähtävänä Porin kaupungin verkkosivuilla 18.5.2021

Otteen oikeaksi todistaa

Pori
11.05.2021

Tarja Koskela

Tiedoksianto asianosaiselle

Lähetetty sähköpostilla 11.5.2021

Muutoksenhakukielto

§355

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei kuntalain 136 §:n perusteella saa tehdä oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta.